

Джек Лондон

Син на слънцето

I

„УилиУо“ бе хвърлил котва в прохода между крайбрежния и външния риф. Откъм външния долиташе приглушеният плисък на ленив прибой, но защитената ивица вода, на не повече от стотина ярда от белия бряг с пясък от разтрошени корали, беше огледално гладка. Макар проходът да бе тесен, а „УилиУо“ – закотвен на най-плиткото място, където можеше да се завърти, котвената му верига се спускаше и издигаше на цели сто фута. Пътят ѝ можеше да се проследи по дъното от живи корали. Като някаква гигантска змия свободно отпуснатата част на ръждивата верига се виеше по океанското дъно, кръстосваше се и се пресичаше на няколко места, и свършваше накрая с неподвижната котва. Едра моруна, сиво-кафява и изпъстрена със светли петна, се стрелкаше предпазливо между коралите. Други риби, с причудливи форми и цветове, се държаха с предизвикателно безразличие дори и когато някоя голяма акула мързеливо се приближаваше и подплашваше моруната към любимите ѝ процепи.

На предната палуба десетина чернокожи туткаво и непохватно лъскаха тиковия релинг. Бяха несръчни в работата си като стадо маймуни. Същност те много приличаха на маймуни от някакъв уголемен, праисторически вид. В погледите им се четеше маймунска тъга и раздражителност, лицата им бяха дори по-неправилни от маймунските, а с неокосмените си тела бяха далеч по-голи от която и да е маймуна, защото нямаха върху си никакви дрехи. Накичени бяха така, както никога не е била никоя маймуна. В дупки, пробити в ушите, носеха къси глинени лули, халки от коруба на костенурка, огромни дървени тапи, ръждиви гвоздеи и празни гилзи от патрони. Най-малката дупка в ушите беше от калибъра на уинчестър; някои от най-големите дупки бяха с диаметър по цял инч, а на всяко ухо имаше средно по три до петшест дупки. През носовете им бяха промушени клинове и игли от излъскана кост или вкаменени черупки. Върху гърдите на един висеше бяла топчеста дръжка от врата, върху гърдите на друг – дръжка от порцеланова чаша, върху гърдите на трети – месингово зъбчато колело от будилник. Те дърдореха със странни, пискливи гласове и взети заедно, не свършваха повече работа от един бял моряк. На кърмата, под тента, стояха двама бели мъже. двамата носеха обикновени долни ризи, а около слабините си бяха увидели парче плат. Отпред, на кръста, бяха затъкнали по един револвер и

кесия тютюн. По кожата им лъщяха безброй капчици пот. Тук-там капчиците се сливаха в малки ручейчета, които се стичаха върху нажежената палуба и почти Мигновено се изпаряваха. Мършавият черноок мъж изтри с пръсти ручейче щипеща пот от челото си, тръсна я на земята и уморено изруга. Уморено и унийло той загледа морето отвъд външния риф и върховете на палмите по брега.

– По дяволите, още е осем часът, а до пладне ще стане истински пек – жално проточи той. – господи, защо не духне малко ветрец. Никога ли няма да се измъкнем оттук?

Другият, строен двадесет и пет годишен немец, имаше високо чело на учен и скосена брадичка не си направи труда да отговори. В момента изсипваше хинин на прах върху цигарена книжка. Като оваля солидна доза от лекарството в плътно топче, той го хвърли в устата си и го глътна без вода.

– Ех, да имаше малко уиски – изпъшка първият след петнадесетминутно мълчание. Измина още толкова време, преди немецът да рече без връзка:

Съсипа ме тая треска. Да знаеш, че щом стигнем Сидней, ще те напусна, Грифитс. И повече не искам да чуя за тропиците. Голям глупак бях, че Постъпих при теб.

– Не може да се каже, че си кой знае какъв помощниккапитан – отвърна Грифитс, прекалено подтиснат от горещината, за да говори разгорещено. – Когато на брега в Гувуту чуха, че съм те наел, всички се изсмяха. Какво? Якобсен? – казаха те. – От него човек не може да скрие бутилка; била тя с джин или със сярна киселина, веднага ще я надуши! Няма що, ти оправда славата си. Благодарение на теб от две седмици не съм пийнал и капка,

след като задигна всичките ми запаси.

– Ако и тебе сега те газеше така тая гадна треска, щеше да ме разбереш – изскимтя помощникът.

– Та аз нищо не казвам – отговори Грифитс. –

Само се моля на господата да ми изпрати нещо за пиене, малко ветрец или каквото и да е там. Още утре ще ме втресе и мен.

Помощникът му подаде хинина. Той оваля на топче също такава голяма доза, пъкна го в устата си и го глътна сухо.

– Господи! Господи! – изстена той. – Мечтая някъде да има страна, където да няма хинин. Проклетата дяволска горчилка! Цели тонове съм

изгълтал през живота си.

Той отново заоглежда морето за някакви признаци на вятър. Нямаше ги обичайните облаци, придружаващи пасатите, а ниското слънце, което едва бе започнало да се изкачва към зенита, превръщаше цялото небе в нажежен месинг. Човек сякаш не само усещаше, но и виждаше тази жега, и Грифитс напразно потърси облекчение, като погледна към брега. Белият пясък пареше до болка очните му ябълки. Палмите, свършено неподвижни, с плоски силуети, открояващи се на фона на неосвежителната зеленина на гъстата джунгла, твърде много приличаха на картонен декор. Малките чернокожи хлапета, които си играеха голи сред ослепителния блясък на пясъка и слънцето, представляваха оскърбителна и болезнена гледка за слънчасалия мъж. Той изпита известно облекчение, когато едно момченце, както тичаше, се спъна и цопна на четири крака във възтоплата морска вода.

Едно възклицание на чернокожите накара двамата мъже да извърнат поглед към морето. Иззад близкия нос, на четвърт миля от тях, покрай рифа, пред очите им се появи дълго черно кану.

– Гумийци от съседния залив – отсъди помощникът.

Един от чернокожите дойде на кърмата, като стъпваше по горещата палуба с безразличието на човек, чиито боси нозе не усещат топлина. Това също причини болка на Грифитс и той затвори очи. Но в следващия миг широко ги отвори.

– Бял господар спира с гумиец – рече чернокожият.

Двамата мъже рипнаха на крака и се възряха в кануто. На кърмата ясно се виждаше сомбрерото на бял човек. Мигновено върху лицето на помощника

се изписа тревога.

– Това е Грийф – каза той.

Грифитс дълго го гледа, докато се увери, после цинично изруга.

– Какво търси тук? – поиска той обяснение... от помощника, от изнемогващото море и небе, от безмилостно пламтящото слънце и от цялата свръх нажежена и неумолима вселена, с която бе свързана неговата съдба.

Помощникът се закиска.

– Казах ти, че няма да се измъкнеш толкова лесно – рече той. Но Грифитс не го слушаше.

– При всичките си пари да довтаса тук като някой бирник – даде воля на възмущението си той, почти примрлял от гняв. – Той е пълен с пари, червив е с пари, до пръсване е натъпкан с пари. Със сигурност знам,

че е продал Ирингските си плантации за триста хиляди лири. Самият Бел ми го каза, последния път, когато се напихме в Гузуту. Има милиони и милиони, а ме преследва като Шайлок Маурили 1 за няколко банкноти, с които не би си запалил лулата. – грифитс се нахвърли върху помощника: – То, зная, че си ми го казал. Хайде, каж, продължавай да го казваш. И какво е това, дето си

Изказал?

– Казах ти, че не го познаваш, ако си мислиш, да отплуваш, ще можеш да напуснеш Соломоновите острови, без да си му платил. Тоя Грийф е истински дявол, не е честен. Знам това. Казах ти, че може да пръсне хилядарка, ей така, за развлечение, а за едни нещастни пари да се бори като акула за ръждясала консервена кутия. Щом ти казвам, значи знам. Нима не подари своята „Балакула“ на мисията в Куинсланд, й като те загубиха своя „Ивнинг стар“ край Сан Инстобал? А „Балакула“ струваше най-малко три хиляди лири. Не преби ли Стротърс така, че трябваше да остане на легло две седмици, и то само заради някаква си разлика в сметката от две лири и десет шилинга, и защото Стротърс нахалствувал и се опитвал да доведе измамата докрай.

– Да ослепея дано! – извика Грифитс, обзет от безсилна ярост.

Но Помощникът продължи да нарежда:

– Казвам ти, че само един честен човек може да излезе на глава с честен човек като него, а на Соломоновите острови още не е стъпвал човек, който може да го направи. Хора като теб и мен не могат да излязат на глава с него. Ние сме твърде прогнили, прогнили сме от главата до петите. Ти имаш долу много повече от хиляда и двеста лири. Плати му и забрави тая история.

Но Грифитс изскърца със зъби и силно стисна тънките си устни върху тях.

– Аз ще изляза на глава с него – промърмори той, по-скоро на себе си и на безпощадното слънчево кълбо, отколкото на помощника. Обърна се и понечи да слезе надолу, после пак се обърна.

– Виж какво, Якобсен. Той ще е тук чак след четвърт час. Ти с мен ли си? Мога ли да разчитам на теб?

– Разбира се, че можеш да разчиташ на мен. Та нали изпих всичкото ти уиски. Какво смяташ да правиш?

– Не смятам да го убивам, ако мога да избегна това. Но няма да му платя. Трябва да си наясно.

Якобсен равнодушно сви рамене, примирен със съдбата, а Грифитс

пристъпи към трапа и заслиза надолу.

II

През ниския риф Якобсен гледаше как кануто се изравнява с техния кеч и продължава към входа на прохода. Грифитс се върна на палубата, с изцапани с мастило палец и показалец на дясната ръка. Подир петнадесет минути кануто спря до тяхтата. Мъжът със сомбрерото се изправи.

– Здравей, Грифитс – каза той. – Здравей, Якобсен.

С ръка върху релинга, той се извърна към тъмнокожия си екипаж.

– Вие, момчета, спира тука кану съвсем. Когато се прехвърли през релинга и скочи на палубата, в тежкото му наглед тяло можеше да се долови котешка гъвкавост. Както другите двама и той

беше оскъдно облечен. Евтината долна риза и набедрената препаска не успяваха да скрият добре сложената му снага. Бе мускулест, но мускулите му не бяха издути и буцести. Бяха леко заоблени и когато се движеха, се приплъзваха леко като коприна под гладката загоряла кожа. С годините, прекарани под жаркото слънце, лицето му също бе загоряло, станало мургаво като на испанец. Жълторусите устаци никак не подхождаха на тази мургавина, а яносините очи зашеметяваха онзи, който ги погледнеше. Трудно беше човек да си представи, че и кожата му някога е била светла.

– Вас пък какъв вятър ви довя насам? – попита

Грифитс, като се здрависаха. – Мислех, че сте някъде към островите Санта Крус.

– Бях там – отвърна новодошлият. – Но направихме бърз преход. „Уъндър“ е зад носа, в Заква Гума, чака вятър. Туземците ми казаха, че тук имало някакъв кеч и аз реших да намина и да видя как е?

– Слаба работа. Повечето от навесите за копра са празни и я има, я няма петшест тона слонски орехи. Жените всичките ги хвана треската и си отидоха, а мъжете не могат да ги накарат да се вържат в блатата. За нищо не ги бива. Бих ви предложил нещо за пиене, но помощникът изпразни и Последната ми бутилка. Господи, защо не подухне малко ветрец.

Грифитс помести с подчертано равнодушие погледа си от единия към другия и се разсмя.

– Радвам се, че безветрието се задържа – каза Грийф. – Така успях да ви сваря тук. Моят супер касиер изрови онази ваша бележчица и аз я

донесох. Помощникът учтиво се отдръпна и остави капитана сам да си сърба попарата. – Съжалявам, Грийф, ужасно съжалявам, но нямам толкова пари. Трябва да ми дадете още малко време.

Грийф се облегна на трапа; по лицето му се изписа почуда и огорчение.

– Просто е невероятно как се научават да лъжат хората на Соломоновите острови – сподели той. – Истината не им е присъща. Да вземем капитан

ган Йенсен. Бих се заклеял в неговата честност.

А пък той ми каза само преди пет дена... искате ли да знаете какво ми каза? Грифитс облиза устни.

– Продължавайте.

– Ами каза ми, че сте разпродали..., че сте разпродали всичко, уредили сте си сметките и сте потеглили към Новите Хебриди.

– Той е проклет лъжец! – разпалено извика Грифитс.

Грийф кимна.

– И аз бих казал същото. Той дори има нахалството да ми каже, че е купил от вас две от станциите ви – Маури и Кахула. Каза, че ви е платил хиляда и седемстотин златни лири за всичко –

клиентела, стоки, кредит и копра.

Очите на Грифитс се присвиха и бляснаха. Той го направи неволно, но Грийф го забеляза и бавно

завъртя очи.

– А Парсънс, търговският ви агент в Хикимави, ми каза, че компанията „Фълкърм“ е откупила от вас тази станция. Той пък защо ли лъже?

Грифитс, изнервен от слънцето и болестта, избухна. Цялото озлобление, стаено в душата му, се надигна в лицето му и той разкривено се озъби.

– Виджте какво, Грийф, какъв смисъл има да си играете с мен така? Вие знаете и аз зная, че вие знаете. Добре, така да бъде. Аз наистина разпродадох всичко и наистина заминавам. Е, и какво ще направите сега?

Грийф сви рамене, а на лицето му не трепна и сянка на решителност. Изражението му бе на човек, изпаднал в затруднение.

– Тук няма съдебни органи – изтъкна преимуществото си Грифитс. – Тулаги е на сто и петдесет мили. Аз имам разрешително за отплаване и съм на собствения си кораб. Нищо не може да ми попречи да потегля. Вие нямате право да ме спрете. Само защото ви дължа една малка сума.

И по дяволите! Не можете да ме спрете. Запишете си го на челото.

Лицето на Грийф придоби още по-изненадано и огорчено изражение.

– Искате да кажете, Грифитс, че ще си присвоите тези хиляда и двеста лири?

– Горедолу е така, драги. И няма никакъв смисъл да се нагрубяваме. Ето, излиза вятър. По-добре

е да си тръгнете, преди да съм потеглил, инак ще потопя кануто ви.

– Наистина, Грифитс, това, което казвате, е почти вярно. Аз не мога да ви спра. – Грийф затършува в торбичката, закачена на колана с револвера, и измъкна някакъв изпомачкан лист, който приличаше на официален документ.

– Но може би това ще ви спре. Прочетете го внимателно. И можете да си го запишете на челото. Заповядайте. – Какво е това?

– Адмиралтейска заповед за задържане. Бягството ви на Новите Хебриди няма да ви спаси. Заповедта може да се изпълни навсякъде. След като разгледа документа, Грифитс се подвоуми и преглътна. Със сключени вежди той заобмисля този нов развой на събитията. После изведнъж Дигна очи, лицето му бе спокойно и излъчваше само искреност.

– Били сте по-умен, отколкото ви мислех, Дрийф – каза той. – Здравно ме държите в ръцете си. Глупаво бе да се опитвам да ви изиграя. Якобсен ми казваше, че няма да мога, а аз не исках да го чуя. Но е бил прав, а и вие също сте прав. Парите са долу. Да слезем и да си оправим сметките. Той понечи да слезе, после се отдръпна встрани, да позволи на госта си да мине пръв, и в същия миг погледна към морето, нататък, където мрачните пориви на вятъра раздвижваха водата.

– Оберете котвата – нареди той на помощника. – Вдигнете платната и бъдете готови за отплаване.

Когато сядаше на ръба на койката на помощника, с лице към малката масичка и притиснат до нея, Грийф забеляза ръкохватката на револвер, която едва се подаваше изпод възглавницата. Върху закачената на панти на носовата преграда масичка, имаше писалка и мастило и орфан корабен дневник.

– О, пет пари не давам, че разкрихте подлата измама – предизвикателно рече Грифитс. – твърде дълго съм в тропиците. Аз съм болен човек, опасно болен човек. А уискито и слънцето, и треската ме направиха и безнравствен. За мен сега нищо не е прекалено подло, нито прекалено ниско и мога да разбера защо черните се ядат един друг, и събират глави, и тем подобни. Аз също бих могъл да го направя. Затова гледам на опита

си да присвоя тази сумичка като на съвсем безобидна измама. Съжалявам, че не мога да ви предложа нещо за пиене.

Грийф не каза нищо и другият се захвана да отключва голямо, много очукано сандъче за пари. Откъм палубата долитаха пискливи викове и поскръцването и потракването на скрипците, докато черно-кожият екипаж вдигаше грота и бизана. Грийф наблюдаваше една едра хлебарка, която пълзеше върху омазнената боядисана маса. Грифитс раздражено изруга и отнесе сандъчето до стъпалата на трапа, където беше по-светло. Тук, приведен над сандъчето с гръб към госта си, той стрелна ръце към пушката, подпряна до стъпалата, и в същия миг рязко се завъртя.

– А сега, да не си мръднал – заповяда той. Грийф се усмихна, присмехулно вдигна вежди и се подчини. Лявата му ръка бе опряна на койката до него, дясната лежеше върху масата. Неговият револвер висеше открито върху десния му хълбок. Но той не беше забравил другия под възглавницата.

– Хм! – подсмихна се Грифитс. – Всички на Соломоновите острови са хипнотизирани от теб, но трябва да ти кажа, че аз не съм. Сега ще те хвърля през борда заедно с адмиралтейската ти заповед, но преди това трябва да направиш нещо. Вдигни онзи корабен дневник.

Другият с любопитство погледна към дневника, но не се помръдна.

– Казвам ти, че съм болен човек, Грийф. Ще те застрелям със същата лекота, с която бих смачкал хлебарка. Вдигни онзи дневник ти казвам!

Той наистина изглеждаше болен и изпитото му лице нервно потрепваше от обзелата го ярост. Грийф вдигна дневника и го остави настрана. Отдолу имаше изписан лист от бележник.

– Прочети го! – заповяда Грифитс. – Прочети го на глас.

Грийф се подчини; но докато четеше, пръстите на лявата му ръка безкрайно бавно и търпеливо запълзяха към дръжката на оръжието под възглавницата.

„Борда на кеча «УилиУо», залива Бомби, остров Анна, Соломоновите острови – зачете той. – С настоящото удостоверявам, че след като получих дължимата ми сума, слагам подписа си тук и напълно освобождавам от всички дългове, които е имал към мен Харисън Дж. Грифитс, който на тази дата ми изплати хиляда и двеста лири стерлинги.“ – С тази разписка в ръцете ми – ухили се Грифитс – адмиралтейската ти заповед не струва дори колкото хартията, на която е написана. Поддиши се.

– Няма никакъв смисъл, Грифитс – каза Грийф. – д В Съдът няма да

уважи документ, подписан по принуда.

– В такъв случай не виждам какво ти пречи да го подпишеш.

– О, съвсем нищо, само че бих могъл да ти спестя купища неприятности, ако не го подпиша.

Пръстите на Грийф бяха стигнали до револвера докато говореше, с дясната ръка той си играеше с писалката, а с лявата започна бавно и неусетно да придърпва оръжието към себе си. Когато най-сетне го обхвана с ръка, със среден пръст на спусъка, а показалеца изпънат върху барабана и по протежение на цевта, той се почуди какъв ли късмет ще има при стрелба наслуки с лявата ръка.

– Не се притеснявай за мен – подигравателно рече Грифитс. – И недей да забравяш, че Якобсен ще свидетелства, че ме е видял да ти връщам парите. А сега се подпиши, подпиши се отдолу с цялото си име, Дейвид Грийф, и постави датата.

Откъм палубата долетя шум от дърпане на шкоти и потропване на въженцата за рифоване върху платницата. В кабината те усетиха как „УилиУо“ се накланя на една страна, насочва се остро срещу вятъра и се изправя. Дейвид Грийф още се двоумеше. Откъм носа долетя неравномерното потракване на фаловите на кливера през макарите. Малкият съд се наклони и през стените на кабината долетя бълбукане и плискане на вода.

– Хайде, размърдай се! – извика Грифитс. – Котвата е вдигната.

Дулото на пушката, на разстояние четири фута, бе насочено право към него, когато Грийф реши да действа. При първите колебливи похвати на вятъра Грифитс помръдна, за да запази равновесие и пушката трепна. Грийф се възползва от това трепване, посегна, сякаш да подпише документа, и в същия миг като котка извърши редица бързи и сложни движения. Той се приведе надолу и се хвърли напред с тяло, а лявата му ръка светкавично се измъкна изпод прикритието на масичката и при единственото рязко дръпване на самозапъващия се спусък разчете времето толкова добре, че изстреля куршума, щом дулото се вдигна напред. Никак не се забави и Грифитс. Дулото на неговото оръжие се наклони, за да пресрещне навеждащото се тяло и той гръмна наслуки – пушката и револверът изстреляха едновременно.

Грийф усети остра, пареща болка, когато куршумът ожули кожата на рамото му, и разбра, че неговият изстрел не е улучил. Стремителният му скок напред го доведе до Грифитс, преди той да може да стреля повторно, и като го хвана ниско през тялото, здраво приклеши двете му ръце, които още държаха пушката. После силно заби дулото на револвера,

който още бе в лявата му ръка, в корема на другия. Под напора на гнева си и парещата болка от ожулената кожа, пръстът му вече вдигаше ударника, когато вълната на гняв отмина и той се опомни. От кануто долу до трапа се чуваха възмутените викове на неговите гребци.

Всичко ставаше за секунди. В действията му като че нямаше прекъсване, когато стисна Грифитс в ръцете си и стремително го понесе нагоре по стръмните стъпала. Отвън го посрещна ослепителният блясък на слънцето. На кормилото стоеше ухилен чернокож моряк, а „УилиУо“, наклонен на една страна от вятъра, пореше вълните. Зад кърмата се виждаше бързо изоставашото кану. Гриф обърна глава. Откъм средата на палубата, с револвер в ръка, към него се бе втурнал помощникът. С два скока, като продължаваше да държи безпомощния Грифитс, Гриф се озова до релинга и се хвърли във водата.

Двамата мъже потънаха, вкопчени един в друг но Гриф се изскубна, рязко се отблъсна с колене от гърдите на другия и го натисна надолу. Стъпил с двата си крака върху раменете на Грифитс, той го потопа още по-дълбоко и в същото време се отгласна на повърхността. Едва бе показал главата си на слънчевата светлина, когато на по-малко от фут от лицето му и в бърза последователност два пляска във водата му известиха, че Якобсен знае как се държи револвер. Възможност за трети изстрел нямаше, защото Гриф напълни дробовете си с въздух и потъна. Той заплува под водата и се показа отгоре чак когато видя над главата си кануто и вдигащите пяна гребла. Докато се покатери през борда, „УилиУо“ пое срещу вятъра, за да смени галса. – Живо, живо! – извика Гриф на гребците. – давайте момчета стига той бряг бързо време!

Без ни най-малко да се срамува, той обърна гръб на битката и побягна да се скрие. „УилиУо“ бе принуден да забави ход, за да прибере капитана си, и това даде възможност на Гриф да вземе преднина. Въртяха се всички гребла, кануто се носеше с голяма скорост, когато се блъсна в брега, и те наскачаха от него и затичаха през пясъка към дърветата. Но преди да се доберат до прикритието, на три пъти куршуми вдигнаха пясъка пред тях. После Навлязоха сред спасителната зеленина на джунглата.

Гриф наблюдаваше как „УилиУо“ се насочва остро срещу вятъра, излиза от прохода и поема на север с отпуснати платна, защото вятърът сега духаше откъм борда. Когато кечът се скриваше зад носа, той видя да се вдига марселът. Един от гумийците, чернокож, почти петдесетгодишен, грозно обезобразен и белязан от кожни болести и стари рани, вдигна поглед към него и се ухили. – Аз мисли – рече той, – тоз приятел

капитан: твърде много сърдит тебе.

Грийф се засмя и следван от гребците, се запъти обратно през пясъка към кануто.

III

Колко милиона имаше Дейвид Грийф не знаеше нито един човек на Соломоновите острови, защото той притежаваше земи и предприятия из целия огромен Южен Пасифик. От Самоа до Нова Гвинея и чак на север от екватора бяха разпръснати плантациите му. Той владееше концесии за лов на бисери на островите Паумоту. Макар и името му да не се споменаваше открито, в действителност той беше Немската компания, която търгуваше на френските

Маркизки острови. Всички островни групи бяха осеяни с търговските му станции, а много бяха и корабите му, които ги обслужваха. Той притежаваше атоли, толкова дребни и отдалечени, че най-малките му шхуни и кечове посещаваха самотните търговски агенти само веднъж в годината.

В Сидней, на Касълрей стрийт, канторите му заемаха три етажа. Но той рядко се появяваше в тези кантори. Предпочиташе да е винаги в движение между островите, да надушва възможности за нови предприятия, да проверява и съживява стари, да живее в кипежа на удоволствия и приключения в безброй техни невероятни превъплъщения. Той купи на безценица останките на големия параход „Гавон“, претърпял корабкрушение, и като го извади от дъното, постигна невъзможното и прибра в джоба си четвърт милион. В архипелага Луизиана засади първите каучукови плантации, а на БораБора изкорени тамошния памук и накара безгрижните островитяни да отглеждат какао. Не друг, а той взе безлюдния остров ЛалуКа, засели го с полинезийци от атола ОнтонгЯва и засади четири хиляди акра с кокосови палми. И тъкмо той помири враждуващите племена на Таити и завъртя голямата сделка с богатия на гуано остров Хикиху.

Собствените му кораби набираха работна ръка за него. Те превозваха туземци от Санта Крус на Новите Хебриди, туземци от Новите Хебриди на островите Банкс и човекоядците – ловци на глави от Малаита в плантациите на Ню Джоржия. От Тонга до Гилбъртовите острови и чак до далечния архипелаг Луизиана неговите агенти обикаляха островите, за да наемат работници. Киловете на неговите кораби браздяха океана във всички посоки. Беше собственик на няколко парахода, които се движеха по редовни линии между островите, макар че рядко пътуваше с тях, тъй като предпочиташе по-вълнуващото и по-примитивно плаване с

вятър и платна.

Най-малко четиридесетгодишен, той изглеждаше на не повече от тридесет. Но празносчитащите моряци по пристанищата на Южните морета си спомняха пристигането му на островите преди двадесет години, когато над устните му вече бяха наболи копринени жълторуси мустаци. За разлика от други бели в тропиците, той беше там, защото му харесваше. Защитната пигментация на кожата му бе превъзходна. Беше роден за слънце. Само един човек на десет хиляди можеше да има такава устойчивост на слънцето като неговата. Невидимите свръхбързи светлинни вълни не успяваха да проникнат в него. Другите бели бяха проникнаеми. Слънцето преминаваше през кожата им, разкъсваше и унищожаваше тъкани и нерви, докато те се поболяваха духом и тялом, забравяха повечето от десетте божи заповеди, оскотяваха, много скоро се пропиваха до смърт или пък оставаха живи, но така подивяваха, че понякога пристигаха военни кораби да ги усмирят и да спрат буйствата им.

Но Дейвид Грийф бе истински син на слънцето и процъфтяваше под лъчите му. С годините само бе станал по-мургав, но през тази мургавина прозираше онзи златист оттенък, с който грее кожата на полинезиеца. Ала сините му очи бяха запазили синевата си, мустациите му все още бяха жълторуси, а чертите на лицето му бяха неизменните черти, просъществували векове наред в английската раса. По кръв бе англичанин, макар ония, които се мислеха за осведомени, да твърдяха, че най-малкото е бил роден в Америка. За разлика от тях, той не бе дошъл чак в Южните морета да търси дом и препитание. Всъщност той бе донесъл със себе си и дома, и препитанието. Появил се бе на островите Пау-моту. Бе пристигнал с неголяма яхта като неин капитан и собственик, младеж, който търси романтика и приключения по окъпаните в слънце пътища на тропиците. Пристигнал бе с ураган, чиито гигантски вълни го бяха запокитили заедно с яхтата сред горичка от кокосови палми на около триста ярда от приборя. Шест месеца след това бил спасен от катер, излязъл на лов за бисерни миди. Но слънцето било проникнало в кръвта му. На Таити вместо да се качи на параход за вкъщи той купил една шуна, натоварил я със стоки за размяна, наел ловци на бисери и закръстосвал из Опасния архипелаг.

Златистият блясък, с който светеше лицето му, изтичаше като разтопено злато от връхчетата на пръстите му. Всичко, до което се докосваше, се превръщаше в злато, но той играеше не заради златото, а заради самата игра. Това беше мъжка игра – грубите обноски и безмилостното вземане-даване между авантюристи, в чиито жили течеше кръв като

неговата или кръвта на половината народи на Европа и останалата част от света, – и беше добра игра; но безмерно по-силна бе любовта му към всичко друго, от което е съставен животът на скитника из Южните морета: миризмата на рифовете, безкрайната изящност на живите корали в плитчините на огледалногладките лагуни; зашеметяващо ярките багри на изгревите, разпилени с необузdana щедрост; украсените с горички от палми островчета, разположени сред тюркоазенозелени гълбини; опияняващата свежест на пасатите; надигането и спадането на равномерните, увенчани с гребени, вълни;

движещата се палуба под краката, издутите платна над главата; нагиздените с венци от цветя златокожи мъже и девойки на Полинезия, полудеца и полубогове; а дори и страшните диваци на Маланезия, ловци на глави и човекоядци, полудяволи и истински зверове.

И тъй, преливащ от енергия и изпълнен с проста радост от живота, той, милионерът, галеник на слънцето, се отклони от далечния си път заради играта с Харисън Грифитс за една нищожна сума. Това бе негова прищявка, негово желание, изява на личността му и на слънчевата топлина, която се разливаше в него. Това бе развлечение, шега, проблем, част от играта, в която мъничко рискуваше живота си заради радостта да играе.

IV

Ранното утро завари „Уъндър“ да плава със стегнати платна срещу вятъра покрай брега на Гуадалканар. Движеше се бавно под замиращия полъх на вятъра откъм сушата. На изток тежки, плътни облаци обещаваха подновяване на югоизточните пасати, придружавани от внезапни вихрушки и дъждовни бури. Пред нея по същия курс като „Уъндър“ покрай брега плаваше малък кеч, който те бавно застигаха. Това обаче не беше „УилиУо“, и като свали далекогледа, капитан Уорд, на борда на „Уъндър“, каза, че е „Каури“.

Грийф, току-що изкачил се на палубата, въздъхна със съжаление.

– Ех, защо не е „УилиУо“ – каза той.

– Вие наистина не обичате да ви побеждават – съчувствено отбеляза Денби, неговият суперкарго.

– Така е. – Грийф замълча, после се разсмя, искрено развеселен. – Твърдо съм убеден, че Грифитс е мошеник и че вчера се държа доста подло с мен. „Подпиши се – вика ми, – подпиши се с цялото си име и постави датата!“ А Якобсен, той жалък плъх, го подкрепяше. Беше си чиста проба пиратство, сякаш се е върнало времето на главореза

Хейс.

– Ако не бяхте мой работодател, господин Грийф, бих ви казал откровено какво мисля аз – обади се капитан Уорд.

– Хайде, изплюйте камъчето – подкани го Грийф.

– Ами, добре... – капитанът се подвоуми и се покашля. – При всичките ви пари, само един глупак би рискувал като вас да се захване с тия двама гадове. Защо го правите?

– Честно казано, не знам, капитане. Предполагам, че просто така ми се иска. А вие можете ли да ми посочите някаква по-добра причина за онова,

което вършите?

– С тая шура глава някой хубав ден ще ви пръснат черепа – промърмори в отговор капитан Уорд V. пристъпи към компасната кутия, за да определи местонахождението на един връх, който току-що бе прерязал облаците над Гуадалканар.

С последен напор вятърът откъм сушата се засили и „Уъндър“, като се хлъзгаше бързо по водата, се изравни с „Каури“ и започна да го

задминава. В двете посоки полетяха поздравя, после Дейвид Грийф се провикна:

– Да сте виждали скоро „УилиУо“? Капитанът, босоног и със сомbrero, ловко усука и притегна избелялата синя лавалава около кръста си и изплю тютюнев сок през борда.

– О, да! – отвърна той. – Снощи Грифитс беше хвърлил котва в Са-во, товареше прасета и ямс и зареждаше резервоарите с вода. Помислих си, че е потеглил на дълго плаване, но той каза, че не е. Защо? Искате да го видите ли?

– Да, но ако го видите преди мен, не му казвайте, че сме се срещали.

Капитанът кимна и се позамисли, после се придвижи напред по своята палуба, за да се изравни с по-бързия съд.

– Слушайте! – извика той. – Якобсен ми каза че днес следобед щели да се отбият в Габера. Каза! че щели да пренощуват там и да натоварят батати.

– На Соломоновите острови единствено в Габера! има водещи светлини – каза Грийф, когато шхуната бе набрала достатъчно преднина. – Прав ли съм; капитане?

Капитанът кимна.

– А малкият залив от тази страна, точно зад носа, май не е много удобно място за закотвяне, а?

– Никак. Там има само коралови рифове и плитчини, и опасно крайбрежно вълнение. Точно в него се разби „Моли“ преди три години.

Грийф се втренчи право пред себе си с неவிждащи очи в продължение на цяла минута, сякаш се, мъчеше да си представи някакъв образ. После тъглчетата на очите му се присвиха, а краищата на жълторусите му мустаци щръкнаха в усмивка.;

– Ще хвърлим котва в Габера – каза той. – И

се движете близо до малкия залив от тази страна. Искам да ме свалите със спасителна лодка, като минем оттам. Ще взема и шестима гребци, раздайте им пушки. Ще се върна на борда, преди да съмне.

По лицето на капитана се изписа подозрение, което бързо премина в упрек.

– О, само една малка шега, капитане – оправда се Грийф с извиняващ се вид на ученик, хванат от възрастен в някаква пакост.

Капитан Уорд изсумтя, но Денби бе целият внимание.

– Бих искал да дойда с вас, господин Грийф – каза той.

Грийф кимна в знак на съгласие.

– Вземете няколко брадви и мачете – каза той. – О, между другото и два силни фенера. Проверете дали са пълни с газ.

V

Един час преди залез слънце „Уъндър“ стремително се носеше край малкия залив. Вятърът се бе засилил и започнаха да се вдигат големи вълни.

Плитчините към брега вече бяха побелели от кипящата пяна, докато тези по-навътре в морето засега личаха само по безцветната вода. Когато шхуната зави срещу вятъра и кливерът и стакселът бяха прехвърлени, спуснаха във водата спасителната лодка. В нея скочиха шестима тугземци от Санта Крус, намъкнали панталони и въоръжени с пушки. Денби, с фенерите в ръце, скочи на кърмата. Грийф, който вървеше след него, се поспря до релинга.

– Молете се нощта да е тъмна, капитане – каза той.

– Ще бъде – отвърна капитанът. – И без друго няма луна, а няма да има и небе. Ще е и малко бурна.

Тази прогноза накара лицето на Грийф да засияе, което подсили още повече златистия блясък на загорялата му кожа. Той скочи долу до Денби.

– Потеглай! – заповяда капитан Уорд. – Прибери предните платна! Завърти кормилото! Така! Задръж! Дръж този курс!

С издути платна „Уъндър“ зави зад носа и пое към Габера, а спасителната лодка, тласкана от шест гребла и управлявана от Грийф, се насочи към брега. С изключително майсторство той преведе лодката през тесния, криволичещ канал, през който не би могъл да мине съд по-голям от спасителна лодка, докато плитчините и рифовете останаха зад тях и те стигнаха до тихия, леко набразден бряг.

Следващия час работиха усилено. Грийф ходеше насам-натам сред дивите кокосови палми и шубраците и подбираше дърветата.

– Сече туй дърво, сече онуй дърво – нареждаше той на чернокожите. – Не сече онуй друго дърво – каза той, като поклати глава.

Накрая беше разчистен клиновиден отрязък от джунглата. Близко до брега остана една висока палма. На върха на клина се възправяше друга. Смрачаваше се, когато запалиха фенерите, качиха ги на двете дървета и ги завързаха.

– Оня далечният фенер е много нависоко – Дейвид Грийф критично

го огледа. – Смъкнете го десетина фута по-надолу, Денби.

VI

„УилиУо“ пореше водата и оставяше след себе си дيريا от пяна, защото дъхът на отминаващата буря бе още силен. Чернокожите вдигаха големия грот, който бе свален в движение, когато напорът на вятъра беше най-мошен. Якобсен, който надзираваше работата, им заповяда да хвърлят фаловите на палубата и да бъдат готови, а сам той отиде на носа, откъм подветрената страна, и застана до Грифитс. Двамата се взираха напрегнато, с широко отворени очи в плътната стена на мрака, през която летяха, наострили уши да чуят шума на разбиващите се в невидимия бряг вълни. Този шум в момента бе единственият им ориентир за воденето на кеча;

Вятърът поотслабна, облачната мантия изтъня и се разкъса, и на слабата, мъждукаща звездна светлина се откри обраслият с джунгла бряг. Пред тях, точно от подветрената страна, изникна нащърбен скалист нос. И двамата напрегнаха взор към него.

– Нос Амбой – обяви Грифитс. – Водата там е достатъчно дълбока. Якобсен, застани на кормилото, докато установим курса. Хайде, размърдай се!

Босоног и с голи крака, с оцеждаща се дъждовна вода от оскъдното му облекло, помощникът се затича към кърмата и смени чернокожия на кормилото.

– В каква посока се движим?

– Югюгозапад!

– Още един румб на запад! Готово ли е?

– Готово!

Грифитс прецени новото положение на нос Амбой спрямо курса на „УилиУо“.

– Още половин румб на запад! – извика той.

– Половин румб на запад! – долетя отговорът. – Готово!

– Така! Дръж така!

– Курсът е установен! – Якобсен предаде кормилото на дивака. – Тебе води кеч добър, ясно? – а предупреди го той. – Не води добър, строша твоята проклета черна глава.

Той отиде отново на носа и застана до другия;

облаците отново се съгъстиха, мъжделивата звездна светлина изчезна, засвири вятър и се разрази нова буря.

– Внимавай за грота! – изрева Грифитс в ухото на помощника, като същевременно следеше поведението на кеча.

Той се наклони силно настрани и релингът от подветрената страна се скри под водата, докато Грифитс измерваше силата на вятъра и търсеше пролука в стихията му. Възтоплата морска вода, в която тук-там проблясваха фосфоресциращи капчици, се плискаше в глезените и коленете му. Вятърът засвири по-висока нота, а вантите и щаговете отговориха в хор с пронизително свистене, докато „УилиУо“ се килваше все по-настрани и надолу.

– Сваляйте грота! – изрева Грифитс, скочи към дерикфаловете, изблъска чернокожия, който ги държеше, и ги развърза.

Якобсен вършеше същото с гафелгарделите. Голямото платно се сгромоляса на палубата и чернокожите с викове и резове се нахвърлиха върху непокорното платнище. Помощникът откри един, който се спотайваше в тъмното, удари нещастника с юмрук в лицето и го натири да си върши работата.

Бурята бушуваше с пълна сила, а „УилиУо“ още пореше вълните с малкото си платно. Отново двамата мъже стояха на носа и напразно се взираха вхоризонтално шибация дъжд.

– Всичко е наред – рече Грифитс. – Този дъжд. няма да трае дълго. Можем да държим същия курс, докато зърнем светлините. Ще хвърлим котва на тринадесет клафтера. В нощ като тази не би било зле да са четиридесет и пет. После привържете грота.. Няма да ни трябва.

Половин час по-късно изнуреният му взор бе възнаграден с проблясъка на две светлини.

– Ето ги, Якобсен. Аз ще застана на кормилото-Свали форстаксела и бъди готов за спускане на котвата. Накарай черните да се размърдат.

На кърмата, с ръце върху кормилото, Грифитс поддържаше същия курс, докато двете светлини застанаха една зад друга, после рязко го промени и насочи право към тях. Той чу рева и грохота на прибойа, но реши, че е много далеч – както и би трябвало да бъде в Габера.

Чу изплашения вик на помощника и вече завърташе кормилото с все сили докрай, когато „УилиУо“ се удари. В същия миг гротмачтата рухна върху носа. Следващите пет минути цареше ужас. Всички бяха вкопчили в нещо ръце, докато корпусът се на дигна нагоре и се сгромоляса върху крехките корали и топлите вълни ги заляха. Със стържене и хрущене „УилиУо“ премина над рифа и спря неподвижен в сравнително спокойните води на плиткия канал зад него.

Оборил глава на гърдите, Грифитс седеше на покрива на кабината,

обзет от безмълвен гняв и мъка. По едно време вдигна глава и хвърли свиреп поглед към двете бели светлини, едната малко по-високо от другата и точно зад нея.

– Там са си – рече той. – А това не е Габера Какво, по дяволите, е тогава?

Макар че прибоят още ревеше и през плитчината до тях долитаха водни пръски или ги заливаше някоя по-висока вълна, вятърът утихна и се появиха звезди. Откъм брега се чу шум на гребла.

– Какво е станало тук? Земетресение ли? – провикна се Грифитс. – Дъното е съвсем променено! Стотици пъти съм хвърлял котва тук на тринадесет

кластера. Ти ли си, Уилсън?!

До кеча спря спасителна лодка и един мъж се прехвърли през релинга. На слабата светлина Грифитс съзря, насочен в лицето му автоматичен колтд а като вдигна очи, видя Дейвид Грийф.

– Не, никога преди не си хвърлял котва тук – засмя се Грийф. – Габера е точно зад носа и аз ще бъда там веднага щом си получа онази малка сума от хиляда и двеста лири. Няма да си губим времето с разписки. У мен е твоята хартийка и просто ще ти я върна.

– Ти си сторил това! – извика Грифитс и скочи

на крака във внезапен изблик на ярост. – Нагласил си тези водещи светлини! Заради теб се разбихме, и...

– Спокойно! Спокойно! – гласът на Грийф звучеше хладно и заплашително. – А сега ще те помоля за онези хиляда и двеста лири. – Грифитс почувствува, че го обзема огромно безсилие. Завладя го дълбоко отвращение – отвращение към слънчевите земи и съсипващия слънчев пек,

към бесплодността на всичките му стремления, към този синеок, златокож свръхчовек, който го срази окончателно.

– Якобсен – отрони той, – моля те, отвори сандъчето и дай на тоя... на тоя кръвопиец... хиляда и двеста лири.

КРАЙ

Jack London
A Son of the Sun, 1911

Източник: <http://dubina.dir.bg>
Сканиране и обработка: Сергей Дубина, май 2003

Публикация:

Джек Лондон, Разкази и новели
Книгоиздателство „ГЕОРГИ БАКАЛОВ“, ВАРНА, 1987
Анелия Бошнакова, Сидер Флорин, преводачи, 1987
Борис Дамянов, Желяз Янков, Сидер Флорин, Тодор Вълчев, преводачи, 1963

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/2228>]